

СОЦИАЛИСТЪ

Илиян Петков и Петър

Редакцията и Администрацията се намират
ВЪ СОФИЯНеплатени писма не се
приматъ.

Ръкописи не се връщатъ.

СОЦИАЛИСТЪ

Абонаментът се прѣдплаща

За год. лева 10 —

6 м. „ 5 —

3 м. „ 2 50

За въ странство 14 лева.

Единъ брой 10 ст

За обявления се плаща по
15 ст. на редъ на 4 страни.

ОРГАНЪ НА РАБОТНИЧЕСКАТА СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА ПАРТИЯ.

LE SOCIALISTE

Organe du Parti Démocrate-socialiste des travailleurs bulgares

Adresse: Redaction
„SOCIALISTE“
Sophia.

DER SOCIALIST

Organ der bulgar. Socialdemokratischen Arbeiterpartei

КЪМЪ АБОНАТИТЪ.

Редакцията съобщава на г. г. абонатитъ, че първото три броя отъ в. „Социалистъ“, който излиза вмѣсто прѣдидишнитъ вѣстници на Раб. Соц.-Дем. партия „Другаръ“ и „Работникъ“ се испращатъ до всичкитъ стари абонати, но отъ 4-й брой вѣстника престава да се испраща до онѣи, които не внесатъ абонамента си въ предлата било за година, за половинъ година или за три месеца. Това се прави, за да може да се обезпечи редовното излизане на вѣстника.

Ний казимъ всички наши приятели да не отлагатъ заплащането на абонамента си за по късно, но да го внесатъ сега, когато тѣхната помощъ ще бѣде най ползливъ.

По държавнитъ икономии.

(Гласъ изъ сръдата на Софийското чиновничество).

На всекъждъ говорятъ за икономии. Сега заебдаватъ нѣколко бюджетни комиссии, по на обществото не е извѣстно, да ли почтаемитъ членове на тѣзи комиссии ще започнатъ съкращението на бюджета отъ себе си или отъ разсилнитъ. Лопитъ езици говорятъ, че това съкращение ще се захване отъ краката, отъ долното чиновничество, а не отъ главата, отъ богато плащанитъ сановници.

Икономии е необходимо да се направятъ въ заплатитъ, като се започне отъ най-високитъ служби, министритъ, горнитъ военни чинове, горнитъ граждански служби, като се намалатъ дневнитъ на депутатитъ и извън мѣра голѣмитъ дневни и нѣтни на разнитъ командировки. Необходимо е да се направятъ економии и въ персоналтъ на военнитъ и граждански чинове.

Намаляването персоналтъ и заплатитъ е потрѣбно да стане, не само за това, че финансовото положение на страната ни го изисква, но и самата работа. У насъ има масса излишни служби, има и служби съ удвоени или утроени заплати, отъ колкото сж били преди 5—6 години, безъ обаче да се е чувствувало нужда отъ такова увеличение. Това намаление обаче трѣбва да става постепенно, а не изедничжъ; колкото за заплатитъ тѣ могатъ да се измѣняватъ винаги, и по бюджета, и по приказъ или указъ за назначението, като се опредѣли по-малка заплата отъ предвидената въ бюджета, стига съ упражняването на това право да не се правятъ онеправдания. Тѣзи намаления, както казахме и по-горѣ, трѣбва да бждатъ общи, и за военни и за граждански чинове.

Най-капитални икономии, по наше мнѣние, може да се направятъ, преди всичко, въ намаляването на постоянната войска и на полицията, въ намаляване вещественитъ рас-

ходи на държавата, въ захващането на луб-сознитъ грамадни здания, въ които се заравитъ стотини хиляди лева, въ голѣмитъ наеми на държавнитъ помѣщения, въ отпуцането безочетни нѣтни и дневни пари. Страшни злоупотрѣблени ставатъ съ тѣзи безочетни. Често и много често получателитъ на такива пари съ мѣсеци не се помръдватъ отъ кабинетитъ си и, по такъвъ начинъ безъ да свършатъ нѣкоя работа, получаватъ при годишната си заплата още една кръгла суммица безочетни отъ 4—5—6,000 лева, та тѣи въ разтопяне на една година исегноватъ отъ хазната 10 и 15 хиляди лева. При горѣизложени трѣбва да прибавимъ и тия икономии: въ покунки на разни материали и употрѣбляването имъ, въ напечатването на много излишни книжа, въ назначенята на чиновници плащани отъ кредити по постройки на здания, желѣзници, портове и др., въ командировки вътрѣшни и външни, въ луксознитъ кабинети, които могатъ се мобилира по евтепо, въ военнитъ гарнизонни пари, въ съществуването при едно министерство по нѣколко едетоводства и отдѣления, които могатъ да се скратятъ и слѣятъ въ едно, въ създаването една първа и послѣдн контрола на разнитъ документи, оправдаючи държавнитъ приходи и расходи, а не както сж сега нѣколко такива, които по наше мнѣние замѣдлватъ работитъ, въ класифицирането на чиновницитъ по Т. П. служби, което класифициране впрочемъ е твърдѣ добро, но то да е за всички чиновници въобще, като се опредѣли наименованието на службитъ и числеността на персоналтъ за една служба, тѣи както е било за Т. П. чиновници презъ 1890 г.

Съ намаляването персоналтъ и заплатитъ на бюджетнитъ щатове, трѣбва да се прегледа персоналтъ и заплатитъ на щатове необявявани въ „Държавния Вѣстникъ“, каквито сж опѣзи по постройки на желѣзници и портове, както и по постройки на държавни здания. Трѣбва да се обърне внимание при опредѣление заплатитъ и на опѣзи чиновници, които се ползватъ отъ държавата съ безплатни богато мобелировани помѣщения, съ крѣвати и тѣхнитъ принадлежности, съ отопление, освѣтление, медицинска помощъ, лѣкарства, безплатно нѣтувание по желѣзница, съ прислуга, плащана пакъ отъ хазната и др. т. Справедливо ще бѣде, ако си направи една малка разлика въ заплатитъ на столичнитъ чиновници, която да не надмивава 10—15%, тѣи като животътъ въ столицата е въ всеко отношение и по-скѣпъ и по-мачевъ. Необходимо е едно пречистване и на опѣзи чиновници, които сж назначени за да взематъ само тлѣсти заплати, а тѣхната работа се върши отъ други тѣмъ подобни чиновници. Интересно ще бѣде да се направи единъ общъ сравнителенъ прегледъ на щатове на измивалитъ склучени и несклучени бюджети, по това ще оставимъ за другъ пътъ.

Най на край, не ще бѣде излишно да споменемъ, че въ замѣна на всички оастрювания на персоналтъ и намаления на заплати, нашето народно представителство ще трѣбва да се позамисли и надъ създаването какви годѣ гаранции за чиновничеството. У насъ сега има „Закопъ за чиновничество“ и глава IV-а отъ този законъ като че гарантира достатѣчно чиновника. Обаче всичко това е било на хартия. Чиновникътъ не трѣбва да бѣде играчка въ рѣцѣтѣ на разни партизани. Депутати и министри, сжко така, не трѣбва да гледатъ на държавнитъ служби като на мѣста за тѣхни родове или партизани. Чиновникътъ трѣбва да бѣде назначаванъ въ силата на единъ цензъ и да бѣде уволняванъ въ силата на едно сѣдебно рѣшение, както това бѣше при бившето ситочно румелийско управление. Практиката тамъ може не винаги да е отговорила на справедливостта, по чиновникътъ е готовъ да жертвува и неспии и всичко, стига нашия законодатель да ограда неговото чловѣческо достоинство, да го не излага на тѣзи унижения и пречувания на душата, на които сме били отъ толкова години свидѣтели. Само тогава, ний можемъ да се надѣваме, да имаме едно избрано честно, способно и независимо чиновничество.

ВЪТРЕШНА ХРОНИКА

— **Напоследъкъ** излѣзоха на явѣ много золумлуди въ нашитъ училища. Нашето учебно дѣло и сега, както при Стамболова, е подхвърлено на много унижения. Мѣжду другото отъ Варна получихме една дописка за единъ тамошенъ учителъ, който билъ нетърпимъ по свойтѣ отношения. Напр. взималъ косвенно подаръци отъ ученицитъ както г. Стоиловъ взисква отъ населението телеграми до княза. Какво може да прави такъвъ учителъ съ ученицитъ, като си позволява такива нѣща, лесно може да се разбере.

— **Какъ се избиратъ депутати.** На Сливенския социалистически в. *Сироманики Защитникъ* съобщаватъ слѣдующето за избирането на г. Цочо Спасовъ за депутатъ.

„Отъ дюкиня на дюкиъ била разнасена слѣдующата телеграма:

„Цочо Спасову. Желанието ви се изпълни. Стоиловъ.“

Цочо Спасовъ е градски кметъ, стамболистъ до 18 Май и върлъ консерваторъ отъ тогава. Той си далъ кандидатурата за депутатъ (сега е вече избранъ) съ слѣдующата программа:

Чл. 1 Стоиловъ ме познава.

Чл. 2. Каквото искамъ ще направя.

Чл. 3. Ще испѣди всичкитъ чиновници, които се противъ менъ, и послѣдепъ

Чл. 4. Да идемъ да си пийнемъ.

По откровенно изказване на програмата си не може да бъде. Добри би било, ако болшинството отъ представителитѣ да бѣхатъ откровенни, за да знае народътъ що за хора се неговитѣ „представители“

— Въ гр. Видинъ върлувала смъртоносната сипаница — вариолата, която завлѣкла вече много жертви, между които и възрастни хора. Медицинската наука отдавна е сполучила да намери коренниятъ цѣръ на тази страшна болѣсть, обаче нашата санитарна Дирекция не е взела още никакви мѣрки. Когато е за обиколки, въ които прогонитѣ играятъ важна роля, нашитѣ санитарни директори изкаиватъ и секретаритѣ си да вкусатъ отъ престелитѣ на единъ глупавъ законъ за прогонитѣ; но когато е да се запази цѣль градъ, а може би и окръгъ отъ една пригивчива болѣсть, нашето нехайство надминува и псаловичното турско: „Явангъ, явангъ“.

— Пишатъ ни отъ Силистра, че директора на тамошното педагогическо училище билъ причина, щото много ученици, да напуцатъ училището и да бѣгатъ въ Ломъ или Шуменъ. Погледени сж биле отъ гражданитѣ нѣколко оплаквания до министерството, но не се обърнато никакво внимание.

— Визиния диктаторъ Стамболовъ проявява своята сатанинска радостъ чрезъ в. „Свобода“ по поводъ отиванieto на г. Начевичъ при княза въ Евксиноградъ за да обмисли какво ще трѣбва да се прави съ русофилското болшинство въ Сѣвряноето и разсъждава на дълго и широко съ княза, че най добротъ ще бѣде, ако въ България се въведе пакъ онай крѣвничка политика, която той държалъ. „Ако, казва, свалихте Стамболова, не можахме ли баремъ да предложите неговата политика на насити и побои?“ Било голѣма грѣшка, че отъ 18 Май се даде по голѣма свобода: трѣбваше да не се дава никаква свобода поне, до гдѣто се признае княза. Стамболовъ разговаря съ княза, като че ли тѣ само двама останали въ България и кроятъ клоафа на три милиона роби. Но тѣжко и горко на тая България, когато излитъ съдбини се намиратъ въ ридѣтъ само на трима-четирма души! Едно малко по силно ожесточение на партитѣ може да докара растурение на камарата и провъзгласование за пълновластни нѣколко тирани, следъ които ще се хване пакъ онай борба на смъртъ между тиранията и демократията. Види се за тия може би блиски врѣмена Стамболовъ си точи забитѣ. Но нека знае той, че второто сгромоуляване на единъ диктаторски режимъ, които и да го поддържатъ не ще прилича на първото.

— в. Медаревъ, синъ на Севлиевския капиталистъ Петю Кривошиятъ, чиновникъ при Ловченското окр. управление, съ помаза и насилне е обезсестилъ 14 годишното момиче Иванка отъ с. Лицецъ (Ловчанско), слугиня на Книжара Т. Кун-

човъ. „Празенъ човѣкъ правъ не стои.“ Богаташитѣ синове, широко около врата имъ, чуждѣт се съ какви доволства да прекарать безполезния си животъ и сто че вѣвватъ разврата. (В. Сироманишки Защитникъ).

— Имаше писано въ в. „Другаръ“ за лонитѣ отношения къмъ ученицитѣ и за миналото на Кюстендилскитѣ учители г. г. Стойновъ и Караколевъ. Това било пренисано и залепено на черковнитѣ врата за да може всѣки да чете. Гражданинтѣ, както и ученицитѣ биле силно недоволни отъ тѣзи учители. Освѣтъ това, имало и другъ учителъ, който обичалъ много да пие и често дохождалъ пиянъ да предава уроци на ученицитѣ. Мѣжду гражданитѣ той си е спечелилъ имена: „снопгеръ“, и „познивателна“, а при това голѣмцитѣ го иматъ за единъ много добъръ даскалъ.

— Въ с. Мъглижъ, Казанлъшка околия, е почналъ да излиза единъ новъ вѣстникъ, подъ название Селски Гласъ. Той ще има за задача да просвѣщава селенитѣ и да зашитава селскитѣ интереси. Ний поздравляваме новия защитникъ на „бранишния човѣкъ“, на нашитѣ селски роби и му пожелаваме успѣхъ въ постигане на добрата задача, която си поставя. Но истинска заслуга на селския работникъ ще принесе Селски Гласъ, ако открива на обществото всякитѣ ония тъмни клошета на мизерния животъ, който прекарватъ селенитѣ. Нека той пълни своитѣ колони съ статистически данни и факти изъ живота на селенина и това ще бѣде друга реална услуга. Вѣстникътъ ще излиза на 5, 15 и 25 число отъ всѣки мѣсець; цѣната му е 3 л. за година и 1. 50 за половинъ година.

Свѣтъта на прѣподавателитѣ при Виешето Училище намѣритѣ за добръ да избере за ректоръ Д. Агура, оня сжщия Агура, който до 18 Май величаеше тиранина Стамболова а на 19 туку изведнѣжъ промѣни своята кожа и отиде да прѣдстави пѣкѣи отъ г. г. прѣподавателитѣ на новия министъръ Радославовъ. Тая постѣпка на г. г. прѣподавателитѣ е бѣзъ съмнѣние много похваляна, на ли? Тя показва до колко нашитѣ учени иматъ достоинствата на човѣкъ и до колко мизопия отъ тѣхъ приличатъ още на оня класъ нисши животни, които въ зоологията се наричатъ *випуци*. Г. Радославовъ и той намерилъ за добръ да утвърди въ дължностъ многозаслужилни Стамболовъ патрирхъ Д. Агура. Врѣмена! Днесъ ви каже противъ стамболовитѣ мекерета, угрѣ пѣкъ ги фаворизираме. Кога какъ ни иде на смѣтката.

И изборитѣ въ Ловечъ не станали безъ „моралното влияние“ на нѣкой голѣмци, само че туй „морално влияние“ било упражнявано отъ Радославовитѣ привърженици. Имало даже такива ревностни агитатори, които си позволявали да казватъ, че циганитѣ, или нѣкъ да имъ прѣпорѣчатъ Радославовъ да избержтъ, и това щѣли да сторить. Нѣма какво да се каже, яки подпори има Радо-

славовъ! При такава меншество радославистическитѣ и единъ пѣкъ би сторилъ много пари.

— Стамболовъ дълженикъ на килимъ. Брѣвенеца Х. . . , отъ П. . . , фабрикантъ на персийски килими продалъ на Стамболова единъ килимъ, но не посмелъ да му поиска паритѣ, защото билъ „голямъ члиякъ“, нѣкъ и Стамболовъ не се пожелвилъ да му ги даде. Обаче ерменецъ Х. . . найсетѣ още два пѣкти ходилъ при тиранина, прѣди и слѣдъ паданieto му, по той все не се погривавалъ да му плати. Волкий блудникъ, бѣди баремъ честенъ купувачъ! Плати си бѣрча.

— Както се учимъ било вече рѣшено да се уничтожи емириятата класа на чиновницитѣ. Това трѣбваше да стане отдавна, тѣй като тая класа бѣше устроена само за въ полза на нѣколко лица, и въ ущърбъ интереситѣ на държавата. Сега държавата ще се отгърве отъ 50—60,000 л. разности. Сжщото ибѣщо, мислимъ ний, трѣбва да се направи и за военитѣ.

— Учимъ се, че комисията за правенне сметки въ бюджета рѣшила да увѣличи заплатитѣ на началницитѣ въ Министерствата съ по 600 л. годишно. Вижда се, че 500 левчета, които получаватъ сега всѣки мѣсець тия синковци да имъ сж малко. Тѣй, господа, тѣй, вземайте отъ малкитѣ, а пѣкъ давайте а го ѣматѣ. Това е най рационалната наука за икономитѣ.

— Пурѣи нѣколко дни е умрѣлъ въ с. Селавовци работникъ Макѣо Бабушевъ (Ванатченикъ). Причината на смъртъта му била тая, че кръварина Стоянъ Дончевъ, при когото той работилъ му далъ да пие чистъ спиртъ, вмѣсто ракия, вслѣствие на което го ударило въ глава и подиръ 5—6 дни умрѣлъ.

— Сидистревския жителъ Атанасъ Назаръ за когото ний писаме на врѣмето въ в. „Другаръ“ билъ обрѣналъ шивачницата си на цѣль публиченъ домъ. Възмутителни сцени се разыгрвали въшъ пощъ въ дюкяна му. Ако стане нужда ний ще съобщимъ и имената на тия госпोजи съ които се прѣтѣвичкалъ. Ето господа нравственници-бръжуа, кои сж развратницитѣ. Прѣстанете да вѣдѣтите вече социализма и се засерамете отъ своитѣ гижени дѣла.

— Страшно възмутителни работи ставатъ у насъ. Известното изречение „който пий много ще му се даде още, който пий малко и то ще му се вземе“ започва всѣкъждъ да се сбѣдва у насъ. Пишатъ ни, напр., отъ единъ Южно-български градъ, че градскитѣ свѣтъ билъ взелъ рѣшение да намали платитѣ на кмета и помощницитѣ му, а на градскитѣ агенди. Тѣзи бѣдници получаватъ сега 45 л. мѣсечна плата, а какво намалаватъ отъ това на долу? Разумѣва сж хлѣбътъ на сиромашията.

ПОДЛИСТНИКЪ. МЕЖДУ ДРУГОТО.

Днесъ, господине редакторе, имамъ много и различни главоболни, които не желая другъ пѣкъ да ми се случватъ. Да напишъ гас одъ и най върли ми неприятель отъ тѣхъ! То надали ще се намѣри нѣкой, който да обърне внимание на моятъ този дневни главоболни. Но пакъ—кой знае? може зла врага да се намѣри нѣкой толкова гламавъ; защото, хичъ господине редакторе, свѣсенъ и разуменъ човѣкъ ще отиде ли да си губи врѣмето, което той тѣй разумаю и ползотворно употребява за различни работи отъ общественъ характеръ било въ шагтанитѣ съ прелюбезнитѣ и преочарователнитѣ калнерици, било въ кафенетата въ разисквания различни животреленцици въпроси, вато какъ еди койси се показало честенъ отъ глупость, понеже трѣбовало да излѣжи, за да постигне по-голѣмъ чинъ, а той не инправилъ това: какъ други смахнатъ въ акъла, не рачилъ да се подчини на распорѣжданята на своя началникъ, като казалъ, че тѣзи распорѣжданята не били въ окръга на законността, (глупака не знае, че всичкъ, що е отъ началството, е законно!), та затова билъ отчисленъ, и най-послъ пѣкъ какъ трети се скарали съ своитѣ прелюбезни спѣруги само заради това, че не сж се държали както трѣбва прилично, благородно предъ своитѣ протектори началници, вслѣствие на което сж се скомпроментирали прѣдъ тѣзи важни и толкова полезни на тѣхния инте-

ресъ личности. Какъ... Какъ и безконечно „какъ“ съ всичката си общественна, политическа и динъ омагическа важность. Да, господине редакторе, азъ своитѣ главоболни прѣвъ този день ще распрavia само на гламавитѣ, които иматъ още наивностьта да говорятъ за честность, искренность, справедливость, и други още такива социални и индивидуални глупости. За това най-покорно ще моли господата разумнитѣ, които иматъ щастнето да вѣрватъ само въ това, що се яде, пие и харчи, да мѣлчатъ, защото тѣ нѣматъ думата.

Днесъ се разболя дѣтенцето ми. Отивамъ за доктора, „Господинъ доктора сега не е расположенъ, има си домашна работа, за туй моли да не го смущавате!“

Увѣрениа, кѣтъви, молби — нищо не помагатъ. Азъ се моли предъ слугата, а докторъ отъ прозорѣца гледа дрицитѣ ми и се смѣе до захласъ. — Мене ми домкчия, домкчия, на наведохъ смиенло и почтено глава и право у дома при женитѣ; но що да видя? Митото ми чадо, дѣтенцето пострѣвно мъртво и жена ми си дере коситѣ отъ скръбъ и плаче, менъ като че ме трѣзна гръвъ! Пакъ смиренно, тихо, съ наведенъ глава си вземамъ шапката и при пона: „Дѣдо поше такавъ и такавъ работа, казвамъ, мене ми умрѣ дѣтенцето.“ — „Нима тѣй?“ отговори той. — „Да, дѣдо поше, днешъ умрѣ, и дойдохъ да те помоли да дойдешъ да извършишъ погребалния обрѣдъ върху му.“ — „Е добръ. Но сега ли намѣри да дойдешъ, когато обѣдвамъ? Не можъ ли да почакашъ за по-сетѣвъ? Ама такива сте визъ: прости и пакъ прости! Хайде, ще дойда. Но имашъ ли да ми заплатишъ.“ — „Азъ дѣдо поше, извинете

ме: това нещастие, което ми се случи, тѣй е смуги, че азъ забравихъ, че сега е обѣдъ. А пѣкъ за пари, дѣдо поше, нѣмавъ, бѣденъ човѣкъ съмъ.“

— Вѣденъ човѣкъ ли си! Щомъ нѣмашъ ми заплатишъ, то азъ нишето се не трудя! Въртърси другъ пощъ да ти опѣе дѣтето! — Напѣкъ сѣмъ сиромашъ, нѣмамъ какво да правя: трѣваше да премина и това митарство за спасение на душата си отъ този грѣхъ, дѣто се е усмило да остане тѣй проста и бѣдна!... Най сетѣвъ, съ въ извънмѣрни лугания намѣрихъ единъ смахнатъ пощъ, който се съгласи да ми опѣе дѣтенцето благодарение на туй, че падане малко въшъ насъ честнитѣ гламави, но само малко!

Надна ми единъ тозаръ отъ плещатѣ! Но само това ли е! Ама пари? Но пакъ благодарение гламавитѣ, че се показана и толкова малостно тѣвлика разнеситѣ по погребенieto на митото ми чадо. Дѣйствително, добри хора сж тия гламавитѣ; да не сж тѣ, съ тѣзи, разумни които се злато, х бави жени и вкусни манджи гледатъ отъ прѣлъ си, би пропадаатъ свѣтъта! Хемъ за хубо вага хубость би пропадатъ!

Слѣдъ тия тѣжки главоболни най-сетѣвъ мръкна. Дойде времето за отпочивка, и азъ, съ всѣхъ другъ човѣкъ, лѣгнахъ да си отпочина отъ дневнитѣ трудове, скръбъ и грижи. Но заспа ли сърдцето? Очигъ ми затворени, но умѣтъ работя, и главата ми гори ей тѣй на като пенѣ. Едно слѣдъ другъ ми се явиватъ ту милото, прѣстѣвчкото лице на дѣтенцето ми; ту оня разуменъ докторъ, които се смѣше на дрицитѣ ми, по сжщо че устата му растиха, растиха и най-сетѣвъ станаха толкова голѣма, че азъ се оплашихъ да не би да

Отъ сѣщия този градъ ни явяватъ, че градскитѣ служаци, секретари, писари, разсилпи, агенти и др. отъ 4 мѣсеца пасамъ не били получавали заплатитѣ си, а ги шконтирвали у мѣстний сарафинъ, еврейнтъ Х. Найсрамното въ цѣлата тази исторійка е, че градскій кметъ се билъ съортачилъ съ този сарафинъ за да дѣлятъ шконтото помежду си . . . .

Какво не е въ състояние да направи, панетина, една ачна, развратена душа! Краде, краде, на било то и по 10 пари. Расподили сѣ и продължаватъ да се плодѣтъ у насъ новъ видъ издѣлници.

ТЕЛЕГРАМИ ИЗЪ ПРОВИНЦИЯТА.

Нияжево, 8 Октомврий.

София М-ру Стоилову копие „Социалистъ“

Видохме грабнати отъ полицията и арестувани въ участъка безъ причина.

Ковачевъ, Пенчевъ, Диневъ.

Ломъ, 8 Октомврий.

Редакция „Знаме“, копие „Стража“, „Съгласие“, „Работникъ“.

За да отмѣсти за поражението си на избора, г-нъ Стоиловъ е пустилъ наново въ ходъ „моралното влияние“. Окол. Началникъ изброди съ феперь селата да търси незадоволни отъ избора. Сега пъкъ сѣ се втурнали стражаритѣ да правятъ разсѣдване! Подъ заплашаваня сѣ глоби, докарватъ се въ полицията селацие на истицактъ и се застаиватъ да подписватъ заявления противъ избора. Заявленията се пишатъ въ самата полиция. Това става подъ ръководството на неспратени на помощъ ревизоръ Тодоровъ. Все пакъ резултата плачевенъ. Полицията да прави анкета по избора, т. е. да си присвоява атрибутитѣ на Камарата, това ще рече „свобода и законностъ“! Съжелявамъ дълбоко повопкръстений либералъ г-на Стоилова. Нека сѣдѣва пѣтътъ ла свой прѣдшественикъ. Може би, завинаги да усѣхитѣ му. Владѣе крайно възмущение отъ тѣзи беззакония.

К. Арсениевъ.

ЧИНОВНИЧЕСТВОТО.

Както е извѣстно министра на финанситѣ г. Гешевъ бѣше се накаралъ да прави икономии въ своето министерство, и да уволни нѣколко чиновника. Въ *в. Съгласие* имаше една статия за чиновничеството, въ която се предлагаше намаление чиновництѣ даже на половина. Сега пакъ сѣщия вѣстникъ въ бр. 17 държи другъ язикъ къмъ ония, които биха били уволнени: „всичко това, ако се сбѣдне, най жалното ще бѣде за 1000 чиновници, които ще останатъ на нѣтъ безъ работа и безъ хѣбъ съ семействата си и още презъ зимата.“ Ами ако се уволнеха половината отъ всичкитѣ чиновници, то какво би станало? Той тогъ на *Съгласие* къмъ уволнението е насоченъ, за да ги привлече къмъ цанковиститѣ. А в. *Свобода* само се хили отгорѣ; понеже до сега не сѣ уволнявани чиновництѣ, както се е мислило по напредъ, тя въ бр. 1492 казва на г. Гешева: „види се, че прословутия и бонъ-лафчийски икономистъ Гешевъ да се е убедилъ, че туй което се пише въ „книжкитѣ“, не всѣкога може да се прилага на практика“ т. е. *Свобода* по отъ рано знае това отъ практика, че чиновничеството е една надѣжна сила, о която се крѣпеше Стамболовъ и се крѣпятъ всичкитѣ министри и партии. У насъ, тя не е динъ ханрния да се закача. И ний ще кажемъ, че е празна работа оная горултия, която дигнаха буржуазитѣ вѣстници за едно по голѣмо намаление на чиновническото тѣло, защото до сега всичкитѣ правителства у насъ сѣ се държали на властъ повече отъ чиновництѣ, цивилни и военни, колкото отъ народа. Напр. ако се намалитъ значително и платитѣ на офицеритѣ, и числото на другитѣ чиновници на 2-3000 души, то у насъ това ще бѣде една грамадна сила противъ оная партия, която е на властъ. А за това дацѣитѣ ще сѣ бѣдатъ пакъ голѣми, и за работния народъ пакъ не ще има кой да се грижи.

Важното е че той въпросъ за чиновництѣ се подига сегнесь-тогнесь отъ буржуазитѣ вѣстници и сегнесь пакъ се остави подъ миндери. Не, ний не искаме отъ тѣхъ само съжаление и врѣмenni размисления; ний канимъ буржуазната преса да постави резко тая въпросъ и да го рѣши. Не го ли направи това, то

нашитѣ вѣстникари само лѣжатъ народа, че некатъ да правятъ нѣкакви икономии и шицо повече.

Г. Г.

Изборитѣ за Народни Прѣдставители въ Куртбунаръ.

Ако народно-либералната шайка се гордѣе съ „вжтрѣшното убѣждение“ на свой шефъ, то зацо и „народната партия“ да се не гордѣе съ „моралното влияние“ на свой глава? . . . Ако Луковитскитѣ избиратели имаха нещастното въ приспомятното врѣме на единъ блудникъ-авантюристъ да иматъ за прѣдставителъ единъ непознатъ на тѣхъ „хайванитѣ“, то зацо и ний, Куртбунарскитѣ избиратели, да нѣмаме за прѣдставителъ една „мъртва глава“, която до сега ни на сѣнь не сме сѣнували, а камо ли да сме виждали?

Изборитѣ у насъ се извършиха за въ полза на народната партия, съ помощта на *полцията и войската*. Околийския началникъ Поповъ още отъ рано трѣгна по агитация изъ селата, като заплашаваше населението. че ще употрѣби всичко, дори и *стрѣление*, за да прокара кандидатитѣ на *правителството*. Не бѣха чужди на агитацията и Обржжния управителъ, заедно се нѣколко Силнстрепски граждани и кандидата-депутатъ Х. Яхъ. Агитациитѣ на противництѣ бѣха забранени. На 10-й сръвцу 11-й вечерята нания другаръ Ив. Сгайковъ билъ повикалъ съ стражаринъ въ Околийското управление, гдѣто началника му съобщилъ, че ако агитира прогавъ правителственикитѣ кандидати и ако не се отѣгли отъ избора, щѣлъ билъ да го *арестова*, тѣй като не го *блго страхъ отъ шицо*. Също че всички негови агитации ще бѣдатъ напразни успии, тѣй като той щѣлъ да прѣсене всички стражари по крайщата на Куртбунаръ, за да доведатъ гласоподавателитѣ чакъ до урнитѣ, и не ще оставилъ никой да му се бѣрка въ работитѣ. (Модеренъ чиновникъ, на ли читателю?)

Най-сетнѣ дойде многоочаквания 11 Септемврий. Селенитѣ почнаха на тѣлпи, на тѣлпи да пристигатъ; тукъ тамъ се почнаха и разговори, относнщи се главно до туй, зацо имъ се награватъ кандидати, които тѣ не некатъ и които пито сѣ виждали, пито даже чували.

е сторилъ цѣлия свѣтъ и мене за пари да ни погълне: ту оня сѣщо разуменъ, но само съ притурка отпрѣдъ „благо“ пошь, който тамамъ бѣше отворилъ устата за да ланне цѣла кокошка и бѣзъ малко цѣпне да ме погълне, ако не бѣ отрезвилъ да види, че азъ намѣсто златни кокошки сѣмъ простъ челоуѣкъ съ дриши. . . И много още такива глупости ми се явяха като живи. Най-сетнѣ понетина васпаленото ми въображение и азъ почнахъ да раздѣлямъ вече дѣйствителното отъ виденията. Почнахъ да мисли. Дълго ли сѣмъ мислилъ, или не, не мога да си даѣъ смѣтка, но по време ми хрумна една приказка, която ми расправише даскала едно време когато се учихъ въ първия класъ. Забравихъ да ти кажа, господинъ редакторе, че азъ се учихъ до първий класъ, но не можахъ да го доискаръмъ, защото баща ми, поради нѣмотията си, като не можаше да ме издържа по-нататкъ, даде ме на занаятъ. Дѣйствително, чудно ми е, какъ тѣй тази приказка да ми дойде на умъ! Но понеже тя служи за разяснение на моятъ мисли, извлечени отъ горчивия онитъ на живота, азъ ще раскажа. Едно врѣме, въ старо врѣме било то, когато политическа честностъ, справедливостъ и законностъ не сѣ смѣщували, ей тамъ, далечъ, въ Гърция на единъ кръстопѣтъ имало единъ Сфинксъ, който задавалъ задача на пътницитѣ, и който разрѣшавалъ, оставалъ свободенъ, а който не — бивалъ, издѣненъ отъ това чудовище.

Господине редакторе, ученикѣ говоритѣ, че сега чудовища нѣма, но мене, гламави, ми се чини, че има още по свѣта чудовища, и че едно отъ тѣхъ е подобно и то досушь подобно, на това чудовище — Сфинкса. А, какъ ще кажешъ, гос-

подине редакторе, сиромашията не е ли сѣщо такава чудовище и даже по ачно и зловѣщо? Азъ, съ простия си умъ, казвамъ, че тя дѣйствително е такава животно. Тя задава на хората — гламави или разумни, безъ разлика — задачата: или трѣбва да бѣдешъ подлецъ, хитрецъ, лукавъ, безприврственъ да залагашъ дѣцата си, да продавашъ честта на дѣцери си, и жена си — или ще те умори и ще те изямъ! И тѣзи, които рѣшатъ тази тѣй трудна задача въ смисълъ, че трѣбва да бѣдѣтъ подлеци, хитреци, лукави безприврственници, да продаватъ честта на дѣцери си, и на женитѣ си, — то тѣ получаватъ отъ този тѣй зловѣщъ сфинксъ, таша за *разумни*; и като хора съ привилегии, ползуватъ се отъ всички свѣтски блага. Налатитѣ като че изникватъ като гѣби, съ чудни украшения и удобства, само за тѣхъ; превкуснитѣ гоеби сѣ само за тѣхъ; очарователнитѣ красавици, най злощаснитѣ сѣщества на свѣта, се раждатъ и отхранватъ като тѣхни орджия; театритѣ, концертитѣ, удоволствията сѣ само за тѣхъ и всичко що изработваме ние, гламавитѣ, е все за тѣхъ. А които пъкъ разрешатъ задачата въ смисълъ да си останѣтъ честни и искрени — тѣ ставатъ гламави; тѣхъ налитатъ всичкитѣ мѣки, тѣма, скръби, вслчкитѣ ужаси отъ мизерията и невѣжество. Ние, гламавитѣ, изработваме съ труда си всичко, а за награда на това ни хвърлятъ съ дрипитѣ на улицитѣ, като даватъ коматитѣ отъ трапезитѣ на кучегата — а ние, дѣцата ни, женитѣни мремъ отъ гладъ и, зѣземъ отъ студъ и лѣтно врѣме! . . .

Но ние, гламавитѣ, вѣчно ли ще си теглимъ отъ този Сфинксъ? Азъ, господинъ редакторе, почти цѣла ноць размислявахъ относително тази най-

мѣчна задача, дадена мене пакъ отъ сѣщия Сфинксъ и въ рѣшихъ въ полза на насъ гламавитѣ и въ врѣда на Сфинкса. Ето ми рѣшението: понеже, г. редакторе, при сиромашията, отъ която теглимъ, се прибавя още, както говорятъ добритѣ хора социалисти, и капитала, който, казватъ, ставалъ въ настояще врѣме като създатель на сиромашията; то тая нова дрѣха, която си намѣтналъ този свирепъ Сфинксъ истъкана отъ сиромашията и капитала, прави го по-свирепъ и по-тайственъ; той сега дава по-мѣчни въпроси, вслѣствие на което не-рѣшаващитѣ, а слѣдователно гламавитѣ се увеличаватъ съ хиляди. А щомъ е така, то ще дойде врѣме, когато ще да станѣтъ гламавитѣ толкова много, че тѣхната сила ще е ненобедима; ще нападнатъ тѣ Сфинкса, ще го умъртвятъ заедно съ разумнитѣ и тогава ще грѣине сѣщестето на щастнието и благополучието на гламавитѣ; тогава честността, справедливостъ, истината, позорени съ гламавитѣ заедно, ще пролѣятъ своята блага умиротворяюща, ошастливляюща мощъ! Но това блаженно врѣме май не ще е твърде близо. Но до тогава, гламави, знайте ли какво да направимъ? Хайдите да се напъваме съ общи сили да расклатваме почвата на този вазнишки Сфинксъ та сетнѣ да ни е лесно да го гавърнемъ! Хайде!

София, 94, 2 Октомврий

Кандидатът Стойковъ току що бѣ захваналъ да развива своята програма, която селенитѣ съ нетърпение очакваха да чуятъ, ето ти че старши стражаръ го дръпва за рѣката и му съобщава, по заповѣдъ на началника да се отдели отъ избирателнитѣ, ако не иска да бѣде арестованъ. Избирателитѣ се прѣдвождаха съ стражари и тѣй се прѣдаваха на бюрото; изборното мѣсто бѣше заобиколено отъ единъ кордонъ стражари и войска, при всичко, че не бѣше се случило никакъвъ скандалъ, нито нѣкъ имаше заповѣдъ отъ прѣдседателя за това. Приготвена пиана шайка, достойно наслѣдие на стамболовцината, върлуваше и бияше въ-книго, който е противъ кандидатитѣ на Народната. Мнозина сѣ бити на смъртъ. Полицията вмѣсто да прѣследва побойницитѣ, арестува бититѣ и сема полицейско дознание, за да ги даде въ съдъ. Нѣщо повече, и тя самата си е позволявала да бие. Така, на единъ битъ отъ пианата шайка сѣ ударили въ участъка около петдесетъ приклади въ жрдитѣ и жрба, защото е ималъ противна бюлетина. Гласоподаваха много не записали въ избирателнитѣ списъци, а нѣкои гласуваха по нѣколко пѣти, единъ, напр., 20 пѣти. Гласоподавателитѣ отъ Копаекъ-Куроджукската община бѣха всички заличени въ списъка за да се уравнятъ пушатитѣ бюлетини съ числото на гласоподавателитѣ; при все туй 7 бюлетини сѣ намѣрени по вече; а пѣкъ ний пригѣжаваме дъвъ прѣброени и скрепени съ подписа на прѣдседателя и изоставени на масата на избора, които и ви пращаме, за да можете да съдите, до колко правилень е станалъ избора. При бюрото отъ противницитѣ никой се не пуцаше. Шайката върлува и на другия день до 10 ч.

Ето какъ, се избраха Д-ръ Минчевичъ и Х. Яхъ, прѣдставителитѣ на свободата и законността! Позоръ! . . . *Зрителъ.*

УЧЕНИЧЕСКИТѢ ВЪЛНЕНИЯ.

Ний имаме случай да отбѣлжимъ въ вѣстника си нѣколко такива вълнения, напр. въ Ломъ, Кюстендилъ, Силистра, Търново и напуцанието на с. Книжево. На всѣкъдѣ ученицитѣ се оплакватъ, даватъ телеграмми до министерството, правятъ възвания къмъ гражданитѣ, напуцатъ училищата или се премѣстватъ, и никой като че ли не иска да знае, че се подрива бѣдѣцето на много хора, като че ли нѣма и хора, поставени отъ закона да се грижатъ за добрия редъ въ училищата. Въ всѣка гимназия или педагогическо училище има по единъ-двама учители, които съ свойтѣ груби постѣпки, несправедливости и лоши преподавания сѣ станили нетърпими за ученицитѣ. Но отъ горнитѣ капини премѣлчаватъ за всичко това, защото ако тия учители сѣ лоши за ученицитѣ, то сѣ погрѣбни за намразенитѣ голѣмци, които управляватъ държавата. Стамболовъ знаеше една система въ училищата, както и въ живота—да централизира властѣта въ рѣцѣтѣ си; така и днесъ, учебното дѣло е повѣрено въ рѣцѣтѣ на една нищожна група хора, която го експлоатира не за „просвѣщенiето на народа,“ а за своя полза и за своето удържане на властѣ.

На никакки справедливи оплаквания на ученицитѣ не се обръща внимание: тѣ трѣбва да мълчатъ и да търпятъ, защото малко значи за управницитѣ, че училищата страдаели; доста е разни Богдаповци, Черпоколевци, Митевци и Бевевци, бивши Стамболовисти, сегашни Радослависти, угрѣбши Петровисти и т. н., добри служители на оная диктаторска система на управлението, която ни докараха руссофилитѣ отъ 8 години насамъ.

Какъ можемъ да си обяснимъ за оная разсравня на полицията съ ученицитѣ отъ запялчийското училище въ с. Книжево? Какъ можемъ да си обяснимъ държанieto на крадци за учители и отчаени бивши Стамболовисти? Какъ можемъ да си обяснимъ държанieto на учители побойници и мялони, които сѣ стапани за ученицитѣ равносили съ едноврѣменнитѣ инквизитори?

И, представете си, при всичкитѣ золумлуди съ учебното дѣло, цѣлия печатъ преспокойпо мълчи, или се рѣшава да истърва само по двѣ-три думи. Никой нѣма желанието да падникле въ училищата и да види какво става съ ония младежи, които утрѣ ще бѣдатъ повикали да влѣзатъ въ политическитѣ борби на България.

Отъ друга страна реакционния печатъ не испуца случай да обвини социалиститѣ, че агитирали между ученицитѣ. Ако социалиститѣ сѣ единственнитѣ, които настоятелно издигатъ свой гласъ въ полза на торроризираниитѣ младежи въ училищата, то за това право дѣло намъ се отплащатъ съ това, като ни казватъ, че сме искали да развратяваме ученицитѣ. Чудни работи! Ако ний мълчахме, както мълчатъ рѣководящитѣ буржуазни кръгове за стамболовцинитѣ въ училищата, тогава щѣхме да бѣдемъ добри.

Но ний ще повторимъ и потретимъ, че за безредицитѣ въ училищата сѣ виновни самти тия управляюци, въ рѣцѣтѣ на които е повѣрено учебното дѣло. Ний не ходимъ при ученицитѣ за да ги правимъ социалисти. Тѣ иматъ очи и уши, тѣ виждатъ, че въ цѣлото общество само социалиститѣ осмѣждатъ най силно полицейската просвѣтителна система у насъ, която има за цѣлъ да исвара не просвѣтени граждани, а покорни служители на политическитѣ шарлатани. Ония, които развратяватъ нашата учаща се младежъ сѣ самитѣ управници; тѣ сѣ именно които силомъ я тикатъ къмъ възраждающия социализмъ, който не иска штоо училищата да бѣдатъ фабрики на шпиони, работлини хора и вѣчни кандидати за служби, а заведения, които да даватъ просвѣтени, съзнателни, евергични и смѣли пионери на свободата и прогресса.

Офицерскитѣ заплати.

За да видятъ данѣкоплатцитѣ и ония, които работятъ, колко пари получаватъ на година нашитѣ офицери, ний извличаме долнията таблица отъ новата книжка на *Периодическото списание*, което се издава въ София; отъ нея се вижда какъ се плаща на нашитѣ офицери и какъ на ония отъ другитѣ малки държави.

Писачътъ на статията, отъ която извличаме тая сравнителна таблица, казва че „нашитѣ офицери получаватъ много по голѣми заплати, отъ тия въ помѣнатитѣ държави; за това необходимо е да стане едно намаление заплатитѣ на нашитѣ офицери, като се гледа, че това намаление да удари повече въ платитѣ на по-горнитѣ офицери. Отъ това намаление ще се получи приблизително една икономия отъ около 800,000 л.“

Да ли ще стане това намаление или не, ний ще видимъ сега, когато се съставлява бюджета отъ Народното Събрание. Но нѣкои вѣстници пипатъ, че военния министръ освѣбъ, че не мислил да прави икономии, по искалъ цото претоварения военевъ бюджетъ да се увеличи още съ единъ-два милиона лева.

Въ войската могатъ да се направятъ икономии не само отъ 800,000 лева, ами ти

може съвсемъ да се преустрои: може да намали числото на постоянната войска, срокътъ на службата и пакъ България има една силна войска въ случай на война. Обаче нашитѣ управници нѣматъ това решение. На тѣхъ трѣбва една голѣма постоянна войска, и едно галено висше офицерство.

№ по редъ	България	Сърбия	Румъния	Гърция	Белгия
1	13,920	10,340	13,800	—	18,500
2	12,720	7,316	10,800	—	10,160—12,700
3	10,220	5,295	8,160	—	6,960
4	8,520	4,285	5,640	—	7,100
5	5,850	3,022	4,200	—	4,500—6,300
6	4,680	2,163	3,960	—	3,500—5,100
7	4,020	1,753	2,880	—	2,400
8	840	456	346	—	2,160
9	540	182	275	—	365
10	60	20	219	—	40
11	24	36	219	—	20
12	—	—	—	—	20
13	—	—	—	—	12

L'ÈRE NOUVELLE
 Revue Mensuelle de Socialisme Scientifique.

SOMMAIRE DU NUMERO D'OCTOBRE 1894 (2-me livraison)

Réponse à une Critique de Karl Marx . . . Paul Lafargue
 La Philosophie de Hegel . . . Georges Plehanov
 Le Milieu social comme facteur pathologique D-r Stinca
 Le Manifeste du Parti Communiste (suite) K. Marx, F. Engels
 La Fin du Paganisme (suite et fin) . . . G. Sorel
 Statistique . . .
 Bibliographie . . . G. Sorel, E. B.

Direction: George Diamandy. — Administration Les Editions
 Secrétaire de Rédaction: Alfred Bonnet

PARIS, 9, rue Daubenton, 9

Abonnements. — France. Six mois, 6 francs. — Un an 10 francs.
 Etranger. — 8 francs. — 12 francs.

LE NUMERO

France, 1 fr. 25, port compris. — Etranger, 1 fr. 50, port compris.

ОБЯВЛЕНИЕ

Извѣстяваме на г. г. абонатитѣ на сп. „Денъ“ и в. „Социалистъ“, че администрацията на сп. „Напрѣдъкъ“ въ печатницата на Хаджийска № 11; всичко което се отнася до списанието и въобще ника: писма, пари и др. да испраща въ администрацията.

РЕДАКЦИЈАТА.

Отговоренъ-Редакторъ Ангелъ Ив. Гюзелевъ.

София, Печатница — „Напрѣдъкъ“.